

Dhammadinnā Therī

Dhammadinnā Therī byla významná buddhistická mniška, žijící v Buddhově době (*Therī* = starší mniška). Nad ostatními mniškami vynikala ve schopnosti vykládat Buddhovu nauku. Je také uváděna jako doklad skutečnosti, že žena může v duchovním pokroku předčít i muže. *Dhammadinnā* dosáhla hlubšího stupně osvícení nežli její manžel. Takové příběhy měly ve starověké Indii značný význam, protože vyvracely tehdy silně zakořeněnou představu, že žena je méněcenný tvor podřízený mužům.

Setkání s Buddhovým učením

Dhammadinnā se narodila v bohaté rodině ve městě *Rājagaha*, byla provdána rovněž za bohatého muže jménem *Visākha*. Údajně spolu žili ve velice šťastném a spokojeném manželství. *Visākha* se po setkání s Buddhou stal jeho laickým následovníkem a začal navštěvovat jeho přednášky. Jednoho dne po vyslechnutí Buddhovy rozpravy dosáhl třetího stupně osvícení (*anāgāmī*). Po návratu domů byl *Visākha* neobvykle odtažitý, stranil se přítomnosti své ženy a začal spát odděleně (jelikož *anāgāmī* překonává smyslovou žádostivost /*kāma-rāga*/, není již schopen vést sexuální život). *Dhammadinnā* došla k závěru, že její muž musí mít jinou ženu, nebo se ona dopustila nějakého prohřešku. Po několika dnech čekání se ho nakonec zeptala. *Visākha* ji ujistil, že si nenašel jinou ženu a ani ona nespáchala nic špatného. *Visākha*, který se obával se svou ženou hovořit, protože se domníval, že nepochopí duchovní proměnu, kterou prošel, seznal, že nyní už musí s pravdou ven. Vysvětlil jí, že hluboce pochopil *Dhammu* vyučovanou Buddhou a že již s ní nadále nemůže žít jako s ženou. Nabídl jí, aby si vzala jejich veškerý majetek a žila s ním jako matka nebo starší sestra, jestli by jí to nevyhovovalo, pak si může najít jiného muže nebo se vrátit ke svým rodičům. *Dhammadinnā* byla překvapená, jak se její muž hluboce změnil a zatoužila sama poznat *Dhammu*. Zeptala se jej, zda-li je takové poznání výsadou pouze mužů, nebo jestli i ženy mohou dojít ke stejnému osvícení. Když jí *Visākha* vysvětlil, že osvícení není vyhrazeno pouze jednomu pohlaví, vyjádřila přání stát se mniškou v Buddhově řádu. *Visākha* byl nadšený jejím rozhodnutím a připravil jí nádherně ozdobený povoz, ve kterém ji slavnostně dovezl do buddhistického kláštera. Když je uviděla představená kláštera, domnívala se, že se *Visākha* chce zbavit ženy kvůli nějakému manželskému prohřešku, poprosila jej tedy, aby ji protentokrát odpustil a vzal ji zpět. *Visākha* představenou kláštera ujistil, že jeho žena učinila svobodné rozhodnutí stát se mniškou. Poté byla *Dhammadinnā* vysvěcena a přijata do řádu. Tato příhoda ukazuje, že se pravděpodobně občas někteří nespokojení manželé pokoušeli zneužít buddhistického řádu mnišek k tomu, aby se zabavili svých nechtěných manželůk.

Realizace osvícení

Jelikož *Dhammadinnā* pocházela z bohaté a velice známe rodiny, byla neustále navštěvovaná příbuznými a rodinnými přáteli, kteří jí nosili dary a rozmlouvali s ní. Kvůli tomu nebyla schopna vůbec praktikovat, požádala tedy představenou kláštera, zda-li by nemohla odejít do nějakého kláštera u malé vesnice, kde by měla klid na svou meditaci. Představená uznala její požadavek, takže *Dhammadinnā* pak po velice krátké době svého pobytu v ústraní

dosáhla *arahatství* – nejvyššího stupně osvícení. Rozhodla se vrátit do *Rājagahy*, aby mohla pomoci dosáhnout osvícení příbuzným a přátelům, které ve městě zanechala. Když se její bývalý muž dozvěděl o jejím návratu, zatoužil se dozvědět, jakého duchovního úspěchu v ústraní dosáhla. Navštívil *Dhammadinnu* v klášteře, jelikož však považoval za neslušné zeptat se přímou, rozhodl se *Dhammadinnu* vyzkoušet pomocí otázek ohledně *Dhammy*. *Dhammadinnā* mu odpovídala, když však položil otázku, která se ve své podstatě týkala realizace *arahatství*, *Dhammadinnā* jej zarazila, že došel příliš daleko, jelikož hloubka jeho poznání na pochopení této problematiky nestačí. Navrhla mu, ať navštíví Buddhu a zeptá se přímo jeho, chce-li slyšet odpověď.

Když *Visākha* Buddhovi zopakoval celý rozhovor s *Dhammadinnou*, Buddha mu řekl, že by sám jeho otázky nezodpověděl jinak, čímž potvrdil, že *Dhammadinnā* realizovala *arahatství*. Poté vyslovil verše, uchované v *Dhammapadě*, verš 421:

*yassa pure ca pacchā ca - pro koho minulost, budoucnost
majjhe ca natthi kiñcanam - i to mezi nimi nemá význam,
akiñcanam anādānam - kdo na ničem nelpí,
tamaham brūmi brāhmanam - toho nazývám bráhmanem*

Všechny rozpravy pronesené Buddhovými žáky, které Buddha následně schválil, jsou považovány za rozpravy pronesené jakoby jím samotným. Z toho důvodu je i rozhovor mezi *Dhammadinnou* a *Visākhou* zaznamenán jako *Cūlavedalla sutta* v pálijském kánonu (*Majjhima Nikāya*, 44). Později v klášteře *Jetavana* Buddha prohlásil *Dhammadinnu Therī* za nepřednější mezi mniškami ve schopnosti rozebírat Dhammu (tj. Buddhovo učení).

Bh. Visuddhi

Zdroj: Bhaddanta Vicittasārābhivamsa: The Great Chronicle of Buddhas - Volume Six - Part Two
<http://cs.wikipedia.org/wiki/>